

ΚΛΕΙΩ

Τόμος Β'.
ΑΡΙΘΜ. 45.

Συνδρομή, άρχομένη από 1. Ιανουαρίου και 1. Ιουλίου έκαστου έτους, εξόμνηομένη
και προπληρωτία: Πανταχού φράγκ. χρ. 10 ή μάκ. 8.

ΕΤΟΣ Β'.

τῆ 1/13. Νοεμβρίου 1886.

ΑΠΟΘΗΣΚΟΝΤΕΣ ΑΣΤΕΡΕΣ.

Ουδέποτε θα δυνηθῆ ὁ ἀσθενὴς τοῦ ἀνθρώπου νοῦς νὰ φαντασθῆ το φοβερὸν ψῦχος, τὸ ὅποιον μᾶς περιβάλλει πανταχόθεν ἐν τῷ στερεώματι, ὅσον καὶ ἂν μερικοὶ προσεπάθησαν νὰ τὸ ὑπολογίσωσιν εἰς ἑκατοντάδας τινὰς βαθμῶν ὑπὸ τὸ μηδενικόν. Πάντες θὰ ἐγινόμεθα, ἄνευ ἐλπίδος σωτηρίας, θύματα τοῦ φύχου τούτου, ἐὰν ἡ γῆ δὲν ἔφερεν ἐφ' ἑαυτῆς τὸν προφυλακτικὸν μανδύαν τῆς ἀτμοσφαιρας, ὅστις, ὅσον λεπτὸς καὶ εὐπετῆς, ἐν τούτοις τὴν προφυλάσσει ἀπὸ τῆς εἰσβολῆς τοῦ θανατηφόρου τούτου φύχου καλλίτερον, παρά πάντα καὶ ὅσονδήποτε παχὺν θάϊρακα. Ἀκριβῶς αὐτὴ ἡ εὐκίνησία τῶν μορίων τοῦ ἀέρος ἀποτελεῖ τὴν προφυλακτικὴν του δύναμιν, διότι τοιοῦτοτρόπως δύναται νὰ ἐξομαλύνῃ τὰς διαφορὰς τῆς θερμοκρασίας μεταξὺ τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς καὶ τῆς σκιᾶς, μεταξὺ ἡμέρας καὶ νυκτὸς, μεταξὺ τῶν διαφόρων ὥρῶν τοῦ ἔτους καὶ τῶν ζωῶν, ἐν ᾧ ἀφ' ἑτέρου χρησιμεύει καὶ ὡς ταμείον ἀσφαλὲς τῆς ἀπαξ ἀπορροφηθείσης ἡλιακῆς θερμότητος, τὴν ὁποίαν ἐν ἡμέραις ἀνῆλιος καὶ χειμερινᾶς ἀναδίδει πρὸς ἐμφύχωσιν τῶν

ἐπὶ τῆς ὑψηλοῦ διαιτωμένων πλάσμάτων. Ἡ σελήνη, ἡ πικρὴ ἀπὸ πολλοῦ τὸ ἀνήκον αὐτῇ μερίδιον τοῦ ἀέρος, ἀπολαύσασα ταχέως ὄλας τὰς ἡδονὰς καὶ τὰς λύπας τοῦ βραχέος βίου της, καὶ διὰ τοῦτο νεκρὰ καὶ ἔρημα φαίνονται ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας της τὰ χαραδρώδη ὄρη, οὔτε ἔχνος κλν ζωῆς παρατηρεῖται ἐπ' αὐτῆς, ἡ δὲ νάρκη, ἡ αἰωνία καὶ παγκόσμιος, ἐξέτεινεν ἐνταῦθα ἀμειλίχως τὸ κράτος της.

Καθὼς πάντες γνωρίζομεν ὅτι ἡμέραν τινὰ θ' ἀποθάνωμεν, οὕτω πρέπει νὰ ἡμεθα πεπεισμένοι, ὅτι καὶ εἰς οὐδένα τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ ἐχαρίσθη βίος αἰώνιος καὶ ἀτελεύτητος. Τὸν φόρον, ὃν ἡ σελήνη ἀπέτισεν ἤδη πρὸς τὸν θάνατον, ἀπαιτεῖ ὁ ἀκαμπτος οὗτος ἄρχων καὶ παρ' ἑκάστου τῶν λοιπῶν ἀστέρων, ἀλλὰ κατὰ προθεσμίαν ἀνάλογον πρὸς τὸ μέγεθος ἐνὸς ἑκάστου. Οἰκοῦθεν ἐννοεῖται, ὅτι μέγα τι καὶ ὀγκῶδες σῶμα δυσκολώτερον καὶ βραδύτερον ἀποδίδει τὴν ἐσωτερικὴν του θερμότητα, παρά σῶμά τι μικρότερον αὐτοῦ, ἀπεδείχθη δὲ

Ἡ ΣΟΦΙΑ. Κατὰ τὴν εἰκονογραφίαν τοῦ Ἐρμάνου Κάουμπαχ.

δια φυσικών έρευνών, ότι ο καιρός ούτος της αποφύξεως δεν προβαίνει κατά λόγον άπλοον προς τό μέγεθος, αλλά κατά τό τετράγωνον αυτού. Έάν λοιπόν υποθέσωμεν έμ-προσθεν μας κειμένας τρεις πεφυρακτωμένας σφαίρας κανο-νίου, ών ή μὲν τρίς, ή δὲ δις εἶνε τῆς τρίτης μεγαλύτερα, κατά τό προμνημονευθέν αξίωμα διά νά αποφυχρανθώσι μέ-χρι τοῦ μηδενικοῦ, θά εχρειάζοντο ή μὲν πρώτη έννέα φορές, ή δὲ δευτέρα τέσσαρες φορές περισσότερον χρόνον, παρά τήν τρίτην, τήν μικροτέραν πασών.

Τοιοῦτό τι φαινόμενον παρατηροῦμεν πραγματικῶς και ἐν τῷ οὐρανῷ· ο ήλιος εἶνε ακόμη σφαῖρα πεφυρακτωμένη, ἐν ᾧ οί πλανήται, τοὺς ὁποίους ένεκα τῶν ἐπανειλημμένων φωτεινῶν κρίσεών των δυνάμεθα νά θεωρήσωμεν ὡς ἀσθε-νεῖς και γεγηρακώτας ἀστέρας, ἐκπέμποσι, σχεδόν ἀνεξαι-ρέτως, φῶς ἐρυθρόν. Τό φοβερόν ψῦχος τοῦ στερεώματος περιώρισε τήν θερμότητά των εἰς ἀπλήν μόνον ἐρυθρόν λάμψιν, ἐν ᾧ ή γῆ, ή σελήνη και οί ἄλλοι μικρότεροι πλανήται ἀπεπάγησαν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας των ὀλοτελῶς.

Αἱ κηλίδες τοῦ ήλιου ἀποδεικνύουσι και αὐταί τήν ἐπε-νέργειαν τοῦ εἰσδύοντος ψύχους, ἐπὶ ἄλλων δὲ, πρεσβυτέρων τῆν ήλιαν, ἀπλανῶν ἀστέρων διά τῆς ἐπενεργείας ταύτης σχηματίζονται ἐπὶ τῆς πυριφλεγούς και ρευστῆς ἐπιφανείας μεγάλαι πλέουσαι νῆσοι ἐκ λάβας, αἰτνες ἀποπηγνύμεναι θ' ἀποτελέσωσιν ήπειρους, διακρινομένας ὡς ἀμαυράς κηλίδας ἐν μέσω τῆς ἀκτινοβόλου θαλάσσης τοῦ πυρός. Φαντασθῶ-μεν τό σῶμα τοῦτο εἰς τύσσην ἀφ' ήμῶν ἀπόστασιν, ὡςτε νά φαίνεται μόνον ὡςτι φωτοβόλον σημεῖον, φαντασθῶμεν προσέτι, ὅτι τό σημεῖον τοῦτο κινεῖται περὶ τὸν ἄξονά του, ὡς πάντα τὰ λοιπα οὐράνια σῶματα, τούτου ὑποθεθέντος θά φαίνεται εἰς ήμᾶς τό φῶς κατά διαφόρους περιστάσεις διάφορον, διότι ὅτε μὲν θά μᾶς δεικνύη τήν ἐπιφανείαν τῶν πυριφλεγῶν ὠκεανῶν του, ὅτε δὲ τήν σκοτίαν τῶν ἀποπα-γεισῶν ήπειρῶν του. Ἄλλ' ή ήμίρρευτος εἰσέτι μᾶζα τῶν τελευταίων τούτων, ένεκα τῆς στροφῆς τοῦ ἀστέρος περὶ τὸν ἴδιον ἄξονα, κατ' ἀνάγκην θά συμπυκνοῦται ἀπὸ τῶν πόλων πρὸς τὸν ἰσημερινόν, οὔτω δὲ ἀδιακόπως θά συμβαίνοσι μεταστάσεις και μεταβολαὶ τοῦ σχήματος τῶν ήπειρῶν τού-των, αἰτνες θά ἐπιφέρωσι συνεπῶς και διαφόρους ἀνωμαλίας κατά τὰς φωτεινάς περιόδους τῶν ἀστέρων τούτων.

Έν μάλλον προβηβηκυῖα ήλικία ο σκοτεινός θώραξ θα εξαπλωθῆ βαθμηδόν καθ' ὅλην τήν ἐπιφανείαν και θά περι-καλύφῃ πανταχῶθεν τὸν ἀποναρκούμενον και ἀποθνήσκοντα ἀστέρα. Τό φῶς του ἀποσβέννεται. Ἡ ἀποστολή του ἐξ-επληρώθη, οὐδὲν δὲ σημεῖον ἀναγγέλλει εἰς τοὺς ἐν τῷ στε-ρεώματι συζώντας τήν ὑπαρξίν του. Ἐγάρη και ἐλησιμο-νῆθη εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα ο νεκρός οὔτος ἀστῆρ.

Και τοιοῦτοι πάντως ἀπειράριθμοι ὑπάρχουσιν. Ἐπειδὴ ὅμως οὐδεμία φωτεινὴ ἀκτίς προδίδει τήν ὑπαρξίν των, διά τοῦτο θά μείνωσιν αἰωνίως ἀγνωστοί εἰς τὰς ἀνθρωπίνως μύωπας αἰσθήσεις μας.

Ἐνίοτε — και τοῦτο σπανίως συμβαίνει ἐν τῷ οὐρανῷ — ἀναδύει αἴφνης ἐν τῷ ζοφερῷ στερεώματι νέος ἀστῆρ και φωτίζει τήν ἀπέραντον νύκτα διά τοῦ λαμπροῦ φωτός του, οὐχὶ ὡς διάττων τις ἀστῆρ μετὰ σπασμωδικῆς ταχύτητος παρελαύνων ἐμπροσθεν τῶν ἄλλων ἀστέρων, οὐχὶ ὡς τις σε-ρόλιθος, ἀφανιζόμενος πρὶν ή προφθάσῃ ν' ἀναδύσῃ, ὄλλ' ὡς ἀληθῆς ἀστῆρ, μένων ἐν τῇ ἀρχικῇ θέσει του και ἀπο-τελῶν μέρος τοῦ ἀστερισμοῦ, ὅπου και ἀνεφάνῃ αἰφνιδίως, και μάλιστα τόσον αἰφνιδίως ὡςτε οὐδενός ἀνθρώπου ὀφθαλ-μὸς κατώρθωσε νά τὸν παρατηρήσῃ καθ' ήν ἀκριβῶς στιγ-μὴν τό πρῶτον ἀνέλαμψε. Παρητήρησαν μόνον και ἀπέδει-ξαν συγχρόνως μετ' ἀπορίας, ὅτι καθ' ὠρισμένην νύκτα ἦτον ὄρατός εἰς τὸν κόσμον σύμπαντα, ἐν ᾧ τήν προηγου-μένην ήμέραν ἀπὸ τῆς θέσεως ἐκείνης ἐχαιεν ἀπέναντί μας ή ἀβυσσος τοῦ κενοῦ.

Ἐγένετο ἀρά γε ένταῦθα ἀπροσδόκητός τις δημιουρ-γικὴ πρᾶξι, καθ' ήν ή ἀκαταμάχητος τοῦ σύμπαντος δύνα-μις, ή γενικὴ τῆς ὕλης ἔλιξι ἐν μιᾷ στιγμῇ ἐπλασε κόσμον ἀκτινοβόλον, ὅστις κατά τήν συνήθη τῶν πραγμάτων φορὰν μετὰ αἰῶνας μόνον ήδύνατο νά γεννηθῆ; — Ὅχι· τοιοῦτό τι δὲν συνέβη, διότι αἱ παρατηρήσεις μας ἐπὶ τῶν „νέων τούτων ἀστέρων“ μᾶς διδάσκουσιν ὅτι μετὰ πάροδον ὀλίγου χρόνου ή λάμψις τοῦ ἀρτι ἀναφλεγέντος ἀστέρος ἐλαττοῦται και ἐξαφανίζεται πάλιν εἰς τό βαθθ τοῦ στερεώματος σκό-τους. Τὰ βραχύβια ταῦτα φαινόμενα δὲν προδίδουσι τήν γέννησιν νέων ἀστέρων και νέων κόσμων, ἀλλ' εἶνε ή τελευ-ταία ἔκμας τῆς ζωῆς, ο τελευταῖος σπινθῆρ, μεθ' ὃν ἐπέρ-χεται ή φοβερά καταστροφή, τό τέλος ἐνός κόσμου.

ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΗΣ ΙΑΠΩΝΙΑΣ.

Ις καμμίαν ἴσως ἄλλην φάσιν τοῦ βίου και τῆς ἀναπτύξεως τῶν διαφόρων λαῶν τῆς ὕφηλιου ἐκδηλοῦνται καταφανέστε-ρον αἱ ἀντιθέσεις, ὅσον εἰς τήν πορείαν τῆς ἀναπτύξεως τοῦ γυναικειοῦ βίου, ὅπως δὲ παρά τοῖς πεπολιτισμένοις λαοῖς τῆς Εὐρώπης θεωρεῖται ή γυνή, ἐν ἀν-τιθέσει πρὸς τὰς φιλελευθέρους τάσεις τοῦ ἀνδρός, ὡς ή ζῶσα ἐνσάρκωσις τῶν συντηρητικῶν ἀρχῶν, ὅτω και παρ' ἄλ-λοις, ξένους και μεμακρυσμένους, λαοῖς, ἴδια δὲ τοῖς Ἰάπωνσι, παρατηρήθη ὅτι αἱ γυναῖκες των, ἐν συνόλω ἐξεταζόμεναι, μέχρι τῆς σήμερον παραμένουσιν ἐπὶ τοῦ αὐτῆς βαθμίδος τῆς ἀναπτύξεως, ἐφ' ἧς εὑρίσκοντο και εἰς τοὺς παλαιωτάτους ακόμη χρόνους. Ἐνίοτε συμβαίνει,

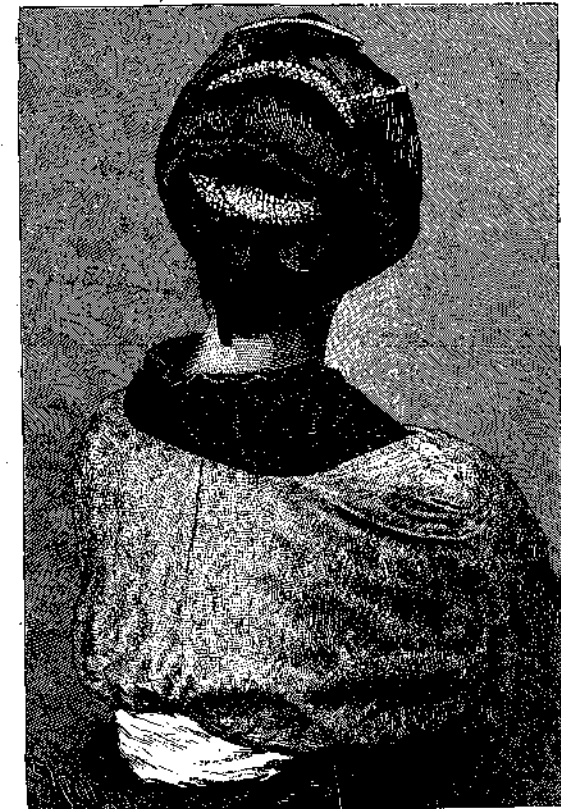
ἐννοεῖται, γενναιοτέρα τις και τολμηρὰ καρδία νά ἐκφράσῃ τὸν πόθον, ὅπως συμμετάσῃ τῶν μεγάλων μεταβολῶν, ἄς οἱ νεώτεροι χρόνοι ἠνάγκασαν και αὐτὸ τό Ἰαπωνικὸν ἔθνος νά ὑποστῆ, ἀλλ' αἱ παθητικαὶ αὐταὶ κινήσεις και ὁρμαὶ εἶνε τόσον μεμονωμένοι, ἐκδηλοῦνται μετὰ τόσης δειλίας, ὡςτε ἄχρι τοῦ νῦν οὐδεμίαν ἐτυχον προσοχῆς και ὡς λεπτοὶ και ἀφανεῖς ἀχυροκάλαμοι ἐξαφανίζονται εἰς τό ὀρηκτικὸν ρέμμα τοῦ σημερινοῦ κοινωνικοῦ βίου. Αἱ πλείεσαι τῶν γυναικῶν οὐδῶλως εἰχονται νά ἐπέλθῃ μετατροπὴ τις σπουδαία εἰς τήν κατάστασιν των, ή δὲ ἀρχαία ἔξις κατέστησεν εἰς αὐ-τὰς ποθητὴν και προσφιλῆ τήν ἀνευ δικαιοματων και ἀξιώ-σεων ὑπαρξίν των, οὐδεμίαν δὲ ἄλλην ζῶην ἀπαιτοῦσι νά διαγάγωσι, παρά ἐκείνην ήν διήγαγον αἱ μητέρες και αἱ προμητορές των, εὐχαριστούμεναι μόνον, ὅταν δύνανται νά ὑπηρετῶσι και νά θεραπεύωσι τὸν ἄνδρα, και ἀποστρεφόμε-

ναί πᾶσαν συμμετοχὴν εἰς τὰς ἀσχολίας τοῦ ἀνδρικοῦ φύ-λου. Αἱ γυναῖκες τῶν Ἰαπώνων, τήν σήμερον τοῦλάχιστον, πρὸς πάντα τὰ βιωτικά ζητήματα μένουσι ξένοι, ἀποφεύ-γουσι μετὰ φόβου οἰονδήποτε νεωτερισμόν, ή μετ' ἀγανα-κτῆσεως τὸν ἀποδοκιμά-ζουσι και θέ-λουσιν ἀντι-πάσης δυσίας νά διατηρῶ-σιν ἀλώβητα και ἀσινῆ τὰ παλαιάκαὶ ἐρ-ριζωμένα ἔθι-μα τῆς φυλῆς των. Καὶ πραγματικῶς τὰ πλάσματα ταῦτα, ἀδιά-φορον ἀνάνη-κασιν εἰς τὰς ἀνωτάτας ή εἰς τὰς κατω-τάτας τάξεις τῆς κοινωνίας, ἀδιάφορον ἀν ἦνε πλοῦσια ή πτωχά, πάν-τοτε στρέφον-ται περὶ τὸν αὐτὸν στενον

τρόπος ἐκδηλώσαντας τήν πρὸς τὰς μητέρας τῶν στοργῆν και ἀφοσίωσιν. Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ήλικίας των τὰ τέκνα τρέ-

ΙΑΠΩΝΙΣ ΜΗΤΗΡ.

ΚΟΜΜΩΣΙΣ ΙΑΠΩΝΙΑΟΣ.

κύκλον, ἐν ᾧ ἐκπαλαί ἐκινουῦντο, οἱ μόνον των δὲ πόθοι, ὅλαι των αἱ προσπάθειαι συγκεντροῦνται εἰς δύο τινα, πρῶ-τον εἰς τό ν' ἀρέσκωσιν εἰς τὸν ἄνδρα, και δευτερον δι' ἔργασθῶσι και νά μερμυνή-σωσι περὶ τῆς εὐεξίας τῶν τέκνων των.

Εἶνε περιττόν πλέον νά τονισθῆ, ὅτι ή τελευταία αὕτη ἰδιότης τῶν Ἰαπωνιδῶν ἀπο-τελεῖ ἀληθῶς ἀνεκτίμητον προτέρημα τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου τῶν Ἰαπώνων. Ἡ στοργὴ τῶν γονέων και ἴδια τῆς μη-τρὸς πρὸς τό τέκνον, ή ἀφο-σίωσις τούτου πρὸς τοὺς γεν-νήτορας και ἴδια πάλιν πρὸς τήν μητέρα, προκαλεῖ πολλά-κις τὸν θαυμασμόν και τήν συγκίνησιν τοῦ ξένου. Ἡ ἀρετὴ αὕτη, ὕφ' ὅλας τῆς τὰς φά-σεις, ἐξυμνεῖται και ἐγκωμιάζεται ἐν δημόδεσι διηγῆμασι και ἐν θεατρικαῖς παραστάσεσι, καιτοὶ δὲ ἀφ' ἑτέρου δὲν δύνανται τις ν' ἀρνήθῃ τήν πολλὰκις ἐπικρατούσαν Ἰαπωνικὴν ἐπιπολιότητα, ὃ λαὸς ὅμως ὅπωςδῆποτε φαίνεται ἀληθῶς ἐμφορούμενος ὑπο τῆς ἀρετῆς ταύτης. Οὔτω π. χ. μετὰ τῶν μάλλον διαδεδομένων και προσφιλῶν φιλολογικῶν προ-ϊόντων συγκαταλέγεται και βιβλίον τι, τό ὅποιον ἐν εἰκοσι και τέσσαρσι διηγῆμασιν ἐκθειάζει εὐγνώμονας υἱούς, ποιηλο-

φονται ἀποκλειστικῶς ἐπὶ τῶν μητέρων των, αὐτὸς δὲ ὁ τρόπος, καθ' ὃν τρέφεται ὅλον τό ἔθνος, ἐπιβάλλει τήν ἀπο-φυγὴν ζωϊκοῦ γάλακτος, διότι οἱ Ἰάπωνες ἐν γένει αἰσθά-νονται ἀποστροφήν πρὸς τό εἶδος τοῦτο τῆς τροφῆς, ἐπο-μένως δὲ οὔτε γαλακτοφόρα ζῶα τρέφουσιν. Ὁμοίως δὲ πᾶσα Ἰαπωνίς τὸ θεωρεῖ ἀπο-τρόπαιον νά ἐμπιστευθῆ τό τέκνον τῆς εἰς τροφόν, ἦτις ἄλλως εἶνε και δυσεύρετος, ἐπειδὴ ἐκάστη μήτηρ φρον-τίζει περὶ τοῦ ἴδιου τῆς τέ-κνου και δὲν ἔχει ὅλην θρε-πτικὴν, δυναμένην ν' ἀντα-καταστήσῃ τό μητρικὸν γάλα. Ἐντεῦθεν καθίσταται ἐδεξί-γητον, διά τί πολλάκις ἐν Ἰα-πωνία μία μήτηρ θηλάζει τό τέκνον τῆς μέχρι τοῦ πέμ-πτου ἔτους, ἀσήμαντον δὲ θεωρεῖ τήν ἐπὶ τρία ἔτη ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος τούτου. Κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον συσφίγγονται ἀδιαρρήκτως οἱ δεσμοὶ τῆς ἀγάπης και τῆς στοργῆς μετὰ τῶν μητρὸς και τέκνων, ἴδια δὲ τῶν υἱῶν, οἱ ὅποιοι ἀφοσιούνται πρὸς τὰς μητέρας των μέχρι βαθυτάτου γήρατος. Πολλάκις ὁ υἱὸς πρῶτιστον τῶν καθηκόντων του θεωρεῖ τήν πρὸς τήν μη-τέρα στοργῆν, ὡς ἐκ τούτου δὲ οὐχὶ σπανίως συμβαίνει αἱ πρεσβύτερα γυναῖκες, ὄχι μόνον νά ζῶσι τό λοιπὸν τοῦ βίου

ΤΕΙΟΠΟΪΑ.

των εν άνεσει και εύπορία, αλλά και να εξασκώσι μεγάλην επιρροήν εν τῷ κύκλῳ τῆς οικογενείας των, εν ᾧ ἡ ἀτεκνος σύζυγος ἐφελκύζει τὴν προσοχὴν τοῦ συζύγου της, μόνον ἐφ' ὅσον διατηροῦνται ἀπαραιμίωτα τὰ θέληγητρά της. Οἱ δεσμοὶ τοῦ γάμου εν Ἰαπωνίᾳ συνάπτονται λίαν εύκόλως, αἱ δὲ μεταξὺ τῶν συζύγων σχέσεις εἶνε χαλαραὶ τόσον, ὥστε εύκόλως ὁ δυσαρεστηθεὶς σύζυγος νὰ δύναται ν' ἀποπέμψῃ τὴν ἀτεκνον σύενον του.

Ἡ πολυγαμία, ὅσον και περιωρισμένη, επικρατεῖ ὁμως εἰς τὰς ἀνωτέρας και εύποριώτερας τάξεις, ὅπου βεβαίως συνυφαίνονται πολλὰ βραδιουργία και συμβαίνουσιν ἐριδες, διὰ παντὸς καταστρέφουσιν τὴν οικογενειακὴν γαλήνην και εύτυχίαν.

Ἡ τελετὴ τοῦ γάμου εἶνε ἀπλουστάτη, διότι συνίσταται μόνον εἰς τὸ νὰ κενώσων ἀπὸ κοινοῦ ἀμφότεροι οἱ σύζυγοι εν κύπελλον πλήρες σάκε, ἤτοι ὀρυζώδους οἴνου, τοῦ ἐθνικοῦ ποτοῦ τῶν Ἰαπώνων. Ἡ πρᾶξις αὐτὴ πρέπει νὰ τελεσθῇ μετ' ἐπισημότητος ἐμπροσθεν ὀρισμένου τινὸς ἀριθμοῦ προσκεκλημένων εν τῷ οἴκῳ τοῦ συζύγου. Οἱ τόσον εύκόλως συναπτόμενοι γάμοι, δύναται ἐπίσης εύκόλως και νὰ διαλυθῶσιν, ὑπὸ τοῦ ἀνδρός εννοεῖται. Ἐάν ἡ σύζυγος δὲν τῷ ἀρέσκη πλέον, εύρίσκει μίαν οἰανδήποτε ἀσήμαντον ἀφορμὴν, ὅπως τὴν ἀποπέμψῃ. Ἄρκει δὲ νὰ τῇ διατάξῃ ἐγγράφως, ὅπως ἐγκαταλείψῃ αὐτοστιγμὴ τὴν οἰκίαν του διὰ τὸν και τὸν λόγον, π. χ. ἐνεκὰ ἐλλείψεως σεβασμοῦ πρὸς αὐτὸν ἢ πρὸς τοὺς γονεῖς του. Μεθ' ὑπομονῆς και ἀνευ παραπόνων ἐγκαταλείπει τὸ ἀτυχὲς και ἀδύνατον πλῆσμα τὴν ἐστίαν τῆς εν πάσῃ περιπτώσει προβληματικῆς εύτυχίας του, ἐνδύεται τὴν στολήν, ἣν τῇ ἀφίνει ὁ σύζυγος, ὑποκλίνεται φιλοφρόνως πρὸ αὐτοῦ και τὸν

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΚΛΙΣΙΝ.

ΧΕΙΜΕΡΙΝΗ ΣΤΟΛΗ.

ἀποχαριετίζει. Πάντα τὰ ὑπάρχοντά της, και τὰ τέκνα της ἀκόμη, ὀφείλει ν' ἀφίση παρὰ τῷ συζύγῳ, και ἀπέρχεται ἴνα παρηγορηθῇ μετὰ τῶν ὁμοιοπαθῶν της καταφεύγουσα εἰς τὴν πατρικὴν ἐστίαν, ἢ εἰς τὸν οἶκον συγγενῶν και φίλων, και, ἐάν ἡ τύχη τῇ δειχθῇ εύμενῆς, ὑπανδρεύεται ἕτερον ἄνδρα.

Ἐνεκὰ τῶν ἀπειριορίστον τούτων δικαιωμάτων τοῦ ἀνδρός ἀποδίδεται φυσικῶς μεγίστη σπουδαιότης εἰς τὴν ἀνατροφὴν τῶν θυγατέρων, διὰ νὰ δύναται αὐταὶ διὰ προτερημάτων και ἄλλων ἀρετῶν νὰ προσελκύωσι πρὸς ἑαυτὰς μόνιμους τοὺς ἄνδρας εἰς τοῦτο και μόνον

κυρίως συνίσταται ἡ ἀγωγή τῆς νεάνιδος εν Ἰαπωνίᾳ. Πρὸς ἔπαινον ὁμως τῶν Ἰαπωνίδων πρέπει συγχρόνως νὰ μνημονευθῇ, ὅτι ἀδιακόπως φροντίζουσι νὰ ἔχωσι τὸν οἶκόν των καθάριον και εύπρεπῆ. Ὅστις ἐκ περιγραφῶν και εἰκόνων γνωρίζει τὰ πρωτογενῆ και ἀπλούστατα οἰκήματα τῶν Ἰαπώνων, εἶνε ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ πῶς ταῦτα διακοσμοῦνται μετὰ τόσης εύπρεπείας και κομψότητος, κατόρθωμα ὀφειλόμενον μόνον εἰς τὴν καθαρὴν και φιλοκαλίαν τῶν γυναικῶν. Τὸ μόνον σχεδὸν οἰκιακὰ σκεῦμα εἶνε αἱ πλεκταὶ ψάθιοι, αἱ κελύπτουσαι τὸ δάπεδον και κατασκευαζόμενα ἐξ εἰδους τινὸς χόρτου, ἀποδίδοντος εἰς αὐτὰ ποιάν τινα ἐλαστικότητα. Ἐπὶ τῶν ψάθων τούτων ἀνελίσσεται καθ' ἐκάστην ὄλος ὁ οικογενειακὸς βίος· οὐδεμία ἔδρα ὑπάρχει, οὐδεμία τράπεζα, ὡς τὰς ἡμετέρας, οὐδεμία κλίνη, οὐδεμία ἱματιοθήκη. Κατὰ τὴν ὄραν τοῦ γεύματος τίθεται ἐμπροσθεν ἐνὸς ἐκάστου τῶν ὀκλαῶν ἐπὶ τῶν ψάθων καθήμενων μελῶν τῆς οικογενείας μικρὸν και χαμηλὸν τραπέzion, ἐφ' οὗ μετὰ παραδειγματικῆς φιλοκαλίας και χάριτος εύρίσκονται κατατεταγμένοι αἱ μικύλαι λοπάδες τῶν φαγη-

τῶν. Ἡ αὐτὴ κομποπρέπεια επικρατεῖ και κατὰ τὴν τοίποσίαν, εἰς ἣν εἶνε ἐκδεδομένοι οἱ Ἰάπωνες. Ὅπως δὲ τρώγουσι και πίνουσι, οὕτω και κοιμῶνται, ἐπὶ τῶν αὐτῶν ψάθων προεγγιζούσης τῆς νυκτός, ἐξαπλοῦται ἐπ' αὐτῶν παχὺ στρώμα ἐκ βάμβακος, ἐφ' οὗ κατακλίνεται ὁ θέλων νὰ κοιμηθῇ.

Αἱ γυναῖκες τῶν μεσαίων τάξεων ὀφείλουσιν αἱ ἴδιαι νὰ μαγειρεύωσι, μόνον δὲ εἰς τοὺς οἴκους τῶν μεγιστάνων και τῶν ξένων ἐπιτρέπεται ἡ εἰσοδος ἐμμίσθων μαγειρῶν, ἐκμανθανόντων τὴν μαγειρικὴν τέχνην εν εὐρωπαϊκῶς ξενοδοχείοις. Ἐθος δὲ εἶνε νὰ τρώγῃ μόνος ὁ οἰκοδεσπότης και διαρκοῦντος τοῦ φαγητοῦ νὰ ὑπηρετῆται ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῆς συζύγου του, ἥτις μόνον, ἀφ' οὗ φαγῇ και εύωχηθῇ ὁ ἀνὴρ, ὀφείλει νὰ γευματίσῃ ἢ νὰ δειπνήσῃ, ὑπηρετουμένη, ἐάν ἦνε πλουσία, ὑπὸ τῶν θεραπαίνων της. Ἄλλ' εν πάσῃ περιπτώσει τότε μόνον θὰ εύχαριστηθῇ τρώγουσα, ὅταν ἦνε πεπεισμένη ὅτι δὲν ἐστερηθῆ τινὸς ὁ ἀνὴρ της και εύχαριστήσῃ ἐκ τῆς προθυμίας της. Ἐάν ἐξακολουθήσῃ κατορθοῦσα τοῦτο διαρκῶς και συγχρόνως διατηρῶνται τὰ θέληγητρά της, δύναται νὰ ἐλπίζῃ ὅτι θὰ μείνῃ ἐπὶ μακρὸν ὑπὸ τὴν στέγην του, ἀλλὰ και μεθ' ὅλα ταῦτα πάντοτε κρέματα ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν της το

ΚΥΡΙΑ ΚΑΘ' ΟΙΟΝ.

ξίφος τοῦ Δαμοκλέους. Αἱ γυναῖκες αὐταὶ ὅπως δὴποτε εύρίσκονται εἰς πολὺ καλλιτέραν θέσιν τῶν πολυαριθμῶν ἐκείνων ὁμογενῶν των, αἵτινες δὲν ὑπανδρεύονται, ἀλλὰ ἀφιερῶνται εἰς τὸ θεατρικὸν ἐπάγγελμα ὡς αἰοῖδοι ἢ χορεύτριαι, και πρὸς τοῦτο ἀνατρέφονται. Ἡ τέχνη τῶν αἰοιδῶν συνίσταται κυρίως εἰς τὸ νὰ κρούωσι τὸ λεγόμενον Κότο, μέγα και

δυσκίνητον ἐγγυρδον μουσικὸν ὄργανον, και τὴν μικρὰν τρίχορδον σαμίξεν (εν εἰκόν. β), δι' ἣς συνήθως συνοδεύεται τὸ ἄσμα.

Σὺν τῇ μουσικῇ και τῷ παντομμικῷ χορῷ ἀποκτώσιν αἱ νεάνιδες αὐταὶ και ἰδιαιτέρων τινὰ δεξιότητα περὶ τὸ ἐνδύεσθαι κομποπρέπως και φιλαρέσκως. Δὲν δύναμεθα ἀληθῶς νὰ ἰσχυρισθῶμεν ὅτι ὁ ἱματισμὸς των, κατὰ τὰς ἡμετέρας τοῦλάχιστον ἰδέας, εἶνε κομψὸς και ἐπίχαρις, ἔχει ὁμως και αὐτὸς τὰ πλεονεκτήματά του, και πρῶτον τούτων εἶνε ἡ ἀπὸ τοῦ σαρμοῦ ἀνεξαρτησία του. Τὰ ἐνδύματα τῶν περιπάτων δὲν εἶνε διάφορα τῶν κατ' οἶκον φερομένων, ἐξερχόμενα ὁμως αἱ Ἰαπωνίδες φέρουσι μεγάλα ζύλινα σανδάλια, ἐστερημένα πάσης χάριτος και κομψότητος, πολὺ ὁμως προτιμότερα τῶν κινεζικῶν πεδίων, δι' ὧν στρεβλοῦσιν και παραμορφῶνται τοὺς πόδας των αἱ γυναῖκες τῆς Σινικῆς. Ἄλλ' ἡ κόμμωσις αὐτῶν δὲν εἶνε ὅλως ἀκομψος, χάριν δ' αὐτῆς καταβάλλονται πολλὰ φροντίδες

ΙΑΠΩΝΙΣ ΑΟΙΔΙΣ.

και ὑπάρχουσιν ἰδιαιτέροι κομμωταί, γένους θηλυκοῦ, ἐννοεῖται, πρὸς τοὺς ὁποίους καταφεύγουσι και αὐταὶ αἱ τῶν κατωτάτων τάξεων γυναῖκες. Μεγάλην ἐπίσης δεξιότητα ἀπαιτεῖ ἡ ψιμμυθίωσις και τὸ βάψιμον τοῦ προσώπου και τοῦ τραχήλου. Ἡ ἔξις αὐτὴ εἶνε γενικῶς διαδεδομένη, διότι σπανίως ἀπαντᾶ τις νεαράν Ἰαπωνίδα μὴ ἔχουσαν βεβαμμένον τὸ πρόσωπόν της δι' ἐρυθροῦ χρώματος. Ἄλλοτε αἱ ὕψηλῆς περιωπῆς κυρία, ὡς σημεῖον τῆς τάξεώς των, ἔφερον ἐπὶ τοῦ μετώπου, ἀντὶ τῶν ἐξυρισμένων ὀφρῶν, δύο στρογγύλας μελαίνας κηλίδας, ἀλλ' ὁ σαρμὸς οὗτος παρήλθεν, ἀντ' αὐτοῦ δὲ ἔμειναν ἀλλαχρω-

ΤΡΕΙΣ ΧΑΡΙΤΕΣ ΙΑΠΩΝΙΚΑΙ.

ματιστικά συνήθειαι, δι' ὧν ὄχι μόνον δὲν ἐξωραϊζοῦσιν αἱ ἀπλοῖαι Ἰαπωνίδες τὸ πρόσωπόν των, ἀλλὰ τὸ παραμορφώνουσι καὶ τὸ καθιστῶσιν ἐτι δυσειδέστερον.

ἄξιαν καὶ νὰ ὀνομασθῇ ἀνθρωπίνη, ἀλλὰ καὶ στερεῖται πάσης προστασίας καὶ ὑπερασπίσεως τῶν δικαιῶν της ἐκ μέρους τῶν νόμων. Ἄν δὲ μέλλη ποτέ ν' ἀνατείσῃ καὶ δι' αὐτάς, τὰς διὰ τόσων ἀρετῶν ἐκ φύσεως περριοικισμένας, ἡμέρα ἐλευθερίας καὶ χειραφετήσεως, περὶ τούτου γινώσκουσι καὶ δύνανται νὰ προφητεύσωσι μόνον οἱ πολιτικοὶ καὶ οἱ Κυβερνῆται τῶν τυχῶν τῆς Ἰαπωνικῆς μεγαλονήσου.

ΕΘΝΟΓΡΑΦΟΣ.

Η ΕΠΑΙΤΙΣ. (συνέχεια).

XVIII.

Ὁ μηχανικὸς ὑπέδεχθη αὐτὸς πρὸ τῆς θύρας· αὐτὸς ἦτο μετριόφρων ἄνθρωπος, ἀπλήλαιον ὅμως καλλίστης ὑπολήψεως ὡς δεξιότατος τεχνίτης. „Ἀκόμη τίποτε δὲν ἴκαματε;“ ἠρώτησεν ἀποτόμως ὁ Φάλδνερ καὶ ἐσκυθάρησε.

ὅμως εἶχε τὴν συνήθειαν ποτέ νὰ μὴ ὀμιλῇ περὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ μαθητέως, ἐνομιζέτο ὑπὸ τοῦ Φάλδνερ, μέγα, ὡς γνωστὸν, φρονούντος ἐπὶ τῇ πανδαημοσύνῃ του, ἐτι ὀλίγα ἢ οὐδὲν ἐγνώριζεν ἐκ τῆς μηχανικῆς. Ὅταν λοιπὸν εἶδεν ἐτι ἠπειλεῖτο φοβερωτέρα ἐκρηγῆς τῆς ἀγανακτήσεως τοῦ φίλου του, ἀπηυθύνθη πρὸς τὸν μηχανικόν, ἠρήτησεν αὐτὸν περὶ τῶν διαφορῶν τῆς μηχανικῆς τεμαχίων, ὅσα ἦσαν ἐξωγραφισμένα ἐπὶ τοῦ σχεδίου, καὶ ὅταν ὅλα ἐκείνους τὰ εὑρίσκει καὶ εἶδον εὐθὺς ἀμφότεροι πόσον ὅλα ἀρμόζουσι πρὸς ἄλληλα, εἶπε πρὸς τὸν Φάλδνερ. „Στοιχηματίζω, φίλε μου, ἐτι διόλου δὲν ἠπατήθη ἀπὸ κανένα. Ὅλα ἀρμόζουν κατὰ τὰ γράμματα. Ἐδῶ εἶνε αἱ ἐλικώσεις δι' ὧν συγκοινωνοῦσι τὸ ἐλαιοτριβεῖον καὶ τὸ πιεστήριον. Καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ἔστηθ' ἀ ταυριάξουν.“

Ὁ δὺςμοῖρος ἄνθρωπος ἐφάνη πολὺ στενοχωρημένος ἐκ τῶν λόγων τοῦ Βαρώνου· ζωηρὸν ἐρώτημα ἐβραβε τὸ πρόσωπόν του καὶ μικροὶ λόγοι ἐπλανῶντο εἰς τὰ χεῖλη του, κατέπειθε ὅμως αὐτὸς καὶ προσεπάθησε νὰ κατακηκίση τὴν ἔξαφν τῆς δικαίας ἀγανακτήσεώς του. „Ἐπιτρέφατέ μοι κύριε Βαρόνε“, ἀπήτησε μετ' ὀλίγον, „νὰ ὀμιλήσω καὶ ἐγώ. Ὅταν μοι δοθῇ ἠριθμημένον σχέδιον μηχανικῆς, ἐφ' οὗ δεικνύονται μετὰ πάσης ἀκρίβείας τὸ σύνολον τῶν τροχῶν καὶ τῶν ἐλικῶν, μετὰ πολλὴν εὐκολίαν δύναμαι νὰ συναρμολογήσω αὐτά, καὶ ἂν ἀκόμη δὲν ἐβλεπον ποτέ προηγουμένως ὅμοιον μηχανισμόν. Ἀλλὰ πρέπει νὰ με ἀφήσετε ὅπως διόλου ἐλευθερον, καὶ τότε Σὲ ὑπόσχουμαι, ὅτι ὅλα θὰ πάνε καλά· ἐνῶ τώρα Ἔσεις . . . .“

— „Ὁ Θεὸς Σὲ ἔστειλεν ἐδῶ!“ ἀνέκραξε περιχαρῆς ὁ μηχανικὸς. „Ἡὼς τὸ ἐπετόχητε εὐθύς! ἔχετε δίκαιον· τὰ γράμματα ὁδηγοῦν ὡραῖα!“

— „Αἱ ἐπειδὴ λοιπὸν ὀλίγον ἀνακατώθηκα καὶ ἐγὼ ῥ' εἰς τὴν δουλειὰ καὶ Σ' ἐβοήθησα, αὐτὸ θέλεις νὰ πῆς; Ὅλον τὸ σφάλμα ἐπιρρίπτεις τοῦ λόγου Σου ῥ' ἐμένα; Ἀλλὰ, βρὲ ἀδελφέ, ἔσο εἶσαι μηχανικὸς καὶ λέγεις, ὅτι δὲν εἶδες ῥ' τὴν ζωὴν Σου τοιαύτην μηχανὴν ἀκόμη, ἐνῶ ἐγὼ εἶδα καὶ μία, εἶδα καὶ δύο καὶ τρεῖς, εἰς τὴν Γαλλίαν, εἰς τὴν Ἀγγλίαν, καὶ ζεῦρω πολὺ καλά, ὅτι οἱ μεγαλειότεροι ἐκεῖνοι τροχοὶ θὰ βαλθοῦν εἰς τὸ μέσον ἐκείνου τοῦ κυλίνδρου καὶ οἱ μικρότεροι ὀλίγον ὑψηλότερα θὰ ἔλθουν . . .“

Ὁ Βαρώνος κατώρθωσε νὰ κρύψῃ τὴν ἐκπλήξιν του ὑπὸ εἰρωνικὸν μειδίαμα, μετ' οὗ προσέβλεπε ὅτε μὲν τὸν φίλον του, ὅτε δὲ τὸν μηχανικόν. „Κάμετε ὅτι θέλετε“, εἶπε μετ' ἀδιαφορίας· „ἐγὼ τὴν μηχανὴν τὴν ἔχω γὰ χαμένην· θὰ ἦταν βέβαια φρονιμώτερον ἂν ἔφερα κανένα Ἄγγλον μηχανικὸν μαζὶ μετὰ τὴν μηχανήν. Ἐλα τώρα καὶ Σὺ τώρα, κύρ Φρέβεν, νὰ δοκιμάσῃς τὴν τύχην Σου· μετὰ δύο-τρεις ὡρὰς θὰ ἐπιστρέψω διὰ νὰ Σὲ πάρω, καὶ πιστεύω ὡς τότε νὰ χορτάσῃς ἀπὸ μηχανικὴν. Σὲ ζεῦρω δὲ τί ἀμάθεια Σὲ δαίρνει ὡς πρὸς αὐτὸ τὸ κεφάλαιον.“ Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Φάλδνερ σφυρίζων. Μετ' ὀλίγον ἀνέβη τὸν ἵππον του καὶ διηυθύνθη εἰς τὰ ἐνδότερα τοῦ δάσους.

— „Θεὸς μου! Θεὸς μου! Ἡ εὐγενεῖα Σας“, ὑπέλαβεν ὁ ἀτυχὴς τεχνίτης. „πῆρατε μηχανὴν ὅπως διαφόρου κατασκευῆς· αὐτὸ φαίνεται εἰς τὸ σχέδιον ἐδῶ . . . .“

Ἄλλ' ὁ Φρέβεν διέταξεν εὐθύς ν' ἀποσυντεθῇ πᾶν ὅ,τι συνημολογήθη κατὰ τὰς ἀυθαίρετους ὑποδείξεις τοῦ Βαρώνου. Διετάθησαν οἱ ἀριθμοὶ καὶ τὰ γράμματα, καὶ εἰς ταῦτα ἀσχολούμενος ὁ Φρέβεν ἐγένετο βαθμυδὸν φαιδρότερος, διότι διεσκεδάζοντο τὰ νῆφα ἀπὸ τοῦ νοῦ του καὶ ὑπομειδιῶν παρετῆρει τὴν εὐχαρίστησιν τῶν ἐργατῶν καὶ τοῦ μηχανικοῦ, ὅστις μὲ προφανῆ χαρὰν συνευργάζετο αὐτῷ, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἄνθρωποι τοῦ Φάλδνερ ἐνόμιζον πλέον αὐτὸν καὶ ἐσέβοντο ὡς ἀρχιτεχνίτην τῆς μηχανικῆς. Χαρᾶς καὶ ζωῆς ἐπληρώθη τὸ μικρὸν ἐκεῖνο ἐργαστήριον, ἐν τῷ ὅποιῳ πρὸ τῆς μεσημβρίας ἠκούοντο μόνον αἱ προσταγαὶ καὶ αἱ φασφύρια τοῦ Βαρώνου ἀπ' ἐνὸς καὶ αἱ παρακλήσεις καὶ

Ἐν τῷ μεταξύ ἐπῆρεν ὁ Φρέβεν τὸ σχέδιον εἰς τὰς χεῖράς του καὶ το ἐβλεπε. Εἶδε πόσον ἀπλοῦς ἦτον ὁ μηχανισμὸς καὶ ὡραῖος, καὶ ἐβλεπεν ὅτι ἀπῆταιτό μόνον ν' ἀρμόζωσιν οἱ τροχοὶ καὶ αἱ ἐλικες, καὶ ἦτο κατόπιν εὐκολον νὰ στηθῇ. Ὁ ἴδιος εἶχε σπουδάζει ἀλλοτε Μαθηματικὰ καὶ Φυσικὴν σπουδαίως καὶ εἶχεν ἐπισκεφθῆ ἐπειτα μετὰ τοῦ φίλου του τὰ σπουδαιότερα ἐργαστήρια τοῦ κόσμου· ἐπειδὴ

ἀντιρρήσεις τοῦ τεχνίτου ἀφ' ἑτέρου. Ὅλα ἐτακτοποιήθησαν ταχέως, καὶ ὅταν κατὰ τὸ ἐσπέρας ἐπέστρεψεν ὁ Φάλδνερ ἐκ τοῦ δάσους διὰ νὰ παραλάβῃ τὸν ξένον τοῦ ἐθαύματος μὲν διὰ τὰς προόδους τῆς ἐργασίας, κατώρθωσεν ὅμως νὰ κρύψῃ καὶ πάλιν τὴν ἐπὶ τούτῳ χαρὰν του. Ἐκεῖνος ἐνόμιζεν, ὅτι τὰ πάντα θὰ εἶρη εἰς φοβερὰν ἀνατροπὴν καὶ σύγχυσιν, ἀλλ' ὁ μηχανικὸς ἐνεχειρίσεν αὐτῷ ἀμέσως τὸ σχέδιον, ἐπράξε δὲ τοῦτο προδίδων τὴν εὐχαρίστησίν του, καὶ ὠδήγησε τὸν κύριόν του πρὸς τὸ μέρος τοῦ κυλίνδρου, καὶ ἐκεῖ ποιούμενος χρῆσιν ὅτε μὲν τῆς ζωγραφίας, ὅτε δὲ τῶν πρὸ αὐτοῦ τεμαχίων τῆς μηχανῆς, ἀνέπτυξεν αὐτῷ μετ' ὑπερφάνου χαρᾶς ὅ,τι μέχρι τῆς ὥρας ἐκεῖνης ἐτελείωσεν. „Καὶ ἂν ἔσση ἐξακολουθήσῃ ἡ ἐργασία“, προσέειπε ὁ τεχνίτης, „καὶ ἂν μάλιστα ὁ εὐγενὴς ἐδῶ κύριος θελήσῃ νὰ παραστατήσῃ τόσον ὡραῖα καὶ αὐριον τὸ πρῶτ', Σὲς ἐγγυῶμαι, ὅτι μέχρι τοῦ τέλους αὐτῆς τῆς ἐβδομάδος ὅλα θὰ τελειώσουν.“

πρώτη φοράν. Σπανιώτατα ἐβλεπε κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας ὁ Φρέβεν τὸ ἀντίγραφον τῆς προσφιλοῦς ἐκεῖνης εἰκόνος, ἢ ἄλλοτε ἐπὶ τοσοῦτον ἐθεώρει, καὶ ὅταν κατὰ σύμπτωσιν ἐνίοτε περιήρχετο εἰς τὰς χεῖράς του τὸ παλαιὸν ἐκεῖνο ἐνθύμιον καὶ ἐβλεπεν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ἀγνώστου ἑρωμένης του, συνετέλλετο ὡσεὶ ἡσθάνετο κλονισμόν τινα ἢ λήθην τῆς προτέρας πρὸς αὐτὴν ἀφοσίσεως. „Καὶ εἶνε τάχα ἀμαρτία“, ἔλεγε τότε καθ' ἑαυτὸν, „νὰ καταστήσω εὐαρεστοτέρας πρὸς τὸ ταλαίπωρον τοῦτο πλάσμα τὰς ὀλίγας ἡμέρας τῆς ἐνταῦθα διαμονῆς μου; Καὶ πόσον εἶνε εὐκολον νὰ χαροποιήσῃ τις τὸ ἐράσιμον τοῦτο ὄν, νὰ τὸ κάμη εὐθὺς εὐτυχέστερον! Ἡ ἀνάγνωσις ὡραῖου τινὸς βιβλίου, ἢ ἀπλῆ συνομιλία, μικρὸς τις περὶπατος εἰς τὰς προσφιλεστέρας αὐτῇ δεινροστοχίας — ἴδου ὅ,τι χρειάζεται διὰ νὰ φαῖ δρυνθῇ. Ὅποιον παραδέισον ἡδύνατο νὰ ἔχη ὁ Φάλδνερ ἐν τὸς τοῦ οἴκου του, ἐὰν καὶ σπανίως ἐτι παρεῖχε καὶ συνεμερίζετο τὰς μικρὰς ταύτας ἀπολαύσεις τῆς γυναικὸς του!“

— „Κουταμάρας!“ ἦτον ὀλη ἡ ἀπάντησις τοῦ Βαρώνου, ὅστις ἔδεικεν ὀπίσω τὸ σχέδιον· ὁ Φρέβεν δὲν κατώρθωσε νὰ ἐνοήσῃ, ἂν ὄνειδισμοὶ ἢ εὐχαριστήρια ἦσαν οἱ ὑπόκωφοι γογγυσμοί, ὅσους ἐφιθύριζεν ὁ φίλος του καθ' ὀλην τὴν μέχρι τῆς οἰκίας πορείαν.

Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅμως, ὅτι ὁ Φρέβεν, νύχταρῆταιτο κολακούμενος ἐκ τῆς φανεράς πρὸς αὐτὸν ἀφοσίσεως τῆς Ἰωσηφίνας, ἕσον καὶ ἂν δὲν ὠμολόγει τοῦτο ὁ ἴδιος καὶ πρὸς τὸν ἑαυτὸν του. Ἐκάστη πρῶτα καὶ ἑσπέρα ἦτο μικρὰ τις πανηγυρίς. Ὅταν τὸ πρῶτ' καθήρχετο εἰς τὸ πρόγευμα, ὅλα ἦσαν ἑτοιμα μετὰ πάσης κομφόρτητος καὶ εὐπρεπείας. Καὶ ὅτ' ἐν ἐκείνῳ ἄν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ, ὅθεν ἐξετείνετο μεγαλοπρεπῆς τῆς περὶζῆς φύσεως θεά, ὅτε δὲ ἐπὶ τοῦ ἐξώστου, ὅθεν ἐφαίνετο ὡραῖα τοῦ ἀγροτικοῦ βίου εἰκὼν, τὸ λαμπρὸν δηλ. θέαμα τῶν ἀνὰ τοὺς ἀμπελώνας ἐργατῶν. Ἡ μετρία ἀπόστασις ὑπερβήθη τὴν ὄρασιν χωρὶς νὰ ταράττῃ τὴν ἀκοὴν πρὸς διαρκῆ ἀπόλαυσιν τοῦ θεάματος κατὰ τὴν προῖνην ἐκεῖνην ὥραν. Ἄλλοτε πάλιν ἐξελεγεν ἡ Ἰωσηφίνα ἀναδενδράδα τινὰ ἐν τῷ κήπῳ, καὶ ἐκεῖ, ὅπου ὁ περὶζῆς κύριος ἀπεκλείετο ὑπὸ πολυφύλλων καὶ πυκνῶν πλατάνων, εἰσεχῶρον μόνον ἡ προῖνη δρόσος καὶ αἱ πρώται τοῦ ἡλίου ἀκτίνες. Ἐκεῖ καθήρχετο τὴν πρῶταν ἢ Ἰωσηφίνα καὶ περιχαρῆς ἐδεξιοῦτο τὸν εὐγενῆ φίλον της, καὶ ὅταν αὐτὸς ἐχάνετο θεωρῶν αὐτὴν σιωπηλός, ἐκεῖνη ἠέξευρε νὰ εἴρη πάντοτε κατάλληλον ἀφορμὴν ὀμιλίας, νὰ διηγηθῇ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο καὶ διὰ σπανίας δεξιότητος νὰ περιβάλλῃ μετὰ χάριν πᾶν ὅ,τι ἔλεγε. Καὶ ὅταν κατόπιν ἐτακτοποιεῖ ἐπιμελῶς τὰ σκεῦη, καὶ τῷ προσέφερε τὸ πρόχειρον πάντοτε βιβλίον, καὶ ἐλάμβανεν εἰς χεῖρας τὴν ἐργασίαν της, τὴν ὅποιαν σπανίως ἄφινε κατὰ μέρος, καὶ ἐκάθητο ἀπέναντί του καὶ ἐκρέματο ἐκ τῶν χιλιῶν του, διότι αὐτὸς πάντοτε ἀνεγίνωσκε μεγαλοφώνως, τότε ὁ Φρέβεν ἐπεθύμει ὄλον τὸν κόσμον νὰ λησμονήσῃ πρὸ αὐτῆς τῆς γυναικὸς καὶ οὐχὶ σπανίως ἐφαντάζετο τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ συζυγικοῦ βίου, ὅταν ὁ Θεὸς ἐνώσῃ δύο ψυχὰς. [Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ.] (ἔπειτα συνέχεια).

Καὶ ὅμως αὐτῇ ἢ ἐπιτυχῆς πρόοδος τῆς μηχανικῆς ἐργασίας, ἴσως δὲ καὶ ἡ λαμπρὰ προσδοκία ἐπὶ τὴν Ἰσπανικὴν τοῦ Δὸν Πέτρου κληρονομία διέθεσαν τὸν Βαρώνον φαιδρότερον κατὰ τὰς ἀμέσως προσεχῆς ἡμέρας. Ὁ Φρέβεν δὲν ἠμέλησε νὰ γράψῃ εὐθύς πρὸς τὸν Ἰσπανὸν καὶ ἔδωκε τὴν ὑπόσχασίν του πρὸς τὸν Φάλδνερ, ὅτι θὰ παραμείνῃ παρ' αὐτῷ μέχρι οὗ φθάσῃ ἀπάντησις εἰς τὴν ἐπιστολήν του. Ἀνθρωπινώτερα ἐπίσης ἐφέρετο καὶ πρὸς τὴν Ἰωσηφίνα, εἰς ἣν καὶ ἐπέτρεψεν — καὶ τοῦτο βέβαια ἐντρέπόμενος μάλλον τὸν ξένον ἢ ὑποχωρῶν πρὸ τῆς συζύγου του — νὰ ἐλαττώσῃ τὰς οἰκιακὰς ἀσχολίας τῆς καὶ νὰ καταγίνεται εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἀρεσιπόντων αὐτῇ βιβλίων μετὰ τοῦ Φρέβεν, ἢ νὰ ἐξέρχεται, ἂν θέλῃ, πρὸ μεσημβρίας μετ' αὐτοῦ εἰς περίπατον. Ἡ ταλαίπωρος γυνὴ εὐθύς ἀνεζωογονήθη κατὰ τὰς ὀλίγας ταύτας ἡμέρας, ὡς ἐφάνη. Τὸ βᾶδιμά της ἔγεινε σταθερώτερον, ἢ αἴγλη σιωπηλῆς χαρᾶς ἐκοκκίνισε τὰς παρειὰς της καὶ ὅταν ἐνίοτε γλυκὺ τι μειδίαμα ἐπεκάθητο εἰς τὰ χεῖλη της καὶ ἐσχηματίζοντο τόσοι τριγύρω μικροὶ λακκίσκοι, ὁ Φρέβεν ὠμολόγει καθ' ἑαυτὸν ὅτι σπανίως εἶδε τόσον ὡραῖαν γυναῖκα, διότι πράγματι περιήρχετο εἰς ἐὺσύγχυσιν ὁ νοῦς του ἐπὶ τῇ θεᾷ αὐτοῦ τοῦ ὄντος, ὡσεὶ ἐλάμβανε πρὸ αὐτοῦ σάρκα προσφιλῆς τις ὄψασις, ὡσεὶ ἀνεγεννώοντο ἐξαλειφθεῖσαι τινες ἀναμνήσεις του, καὶ ὡσεὶ ἡ φωνὴ της μάλιστα, ὅταν ἐπρόδιδεν ἐσωτερικὴν συγκίνησιν, δὲν ἦτο διόλου αὐτῷ ξένη καὶ δὲν εἶχε τὴν ἀκούσει διὰ

ΕΙΣ ΞΕΝΗΝ.

Εἶσαι, λέει ὁ κόσμος, ἀπὸ ξένη χώρα
Κι' ἐσχίσας γὰρ νάλθῃς θάλασσαν πλατείαν,
Κι' εἶσαι ἀκόμα ξένη, μόλις ἦλθες τώρα,
Καὶ γὰρ σένα ἢ γῆ μάς εἶνε ξενιτεῖα.
Κι' ὅμως 'στὴν καρδιά μου καί τι συμβαίνει,
Μὰ καλά νὰ νοιώσω τ' εἶνε δὲν ἔμπορῶ,
Ἡὼς ἐνῶ οἱ ἄλλοι σὲ θαρροῦνε ξένη,
'Εγὼ διόλου ξένη νὰ μὴ σὲ θαρρῶ,

Κι' ὄχι μόνον τοῦτο — ἔχω μὲν ἐλπίδα,
Κι' ἴσως καμμὰ ἄμερᾳ ἐβγῆ αὐθιγὴν·
Πῶς ἢ 'στὴ δική μου γαλανὴ πατριδα,
'Ἦτε 'στὴ δική σου γῆ τη μακρονή,
Θὲ νὰ μάς ἐνώσῃ κάτι τι ὡς τόσο
Κι' ὅπου καὶ ἂν πάγω, κι' ὅπου καὶ ἂν πᾶς,
Δίχως νὰ τὸ νοιώσῃς, δίχως νὰ τὸ νοιώσω
Θὲ νὰ σὲ λατρεύω καὶ θὰ μ' ἀγαπᾶς.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ.

ΓΡΑΦΙΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.

[Σ. Σ. Κ. Ο κ. Γ. Σκυλίσης ανέπτυξε διά δημοσίον εν τῷ ἀθηναϊκῷ Συλλόγῳ „Παρνασσῶ“ ἀναγνώσματος περιεργότατον ζήτημα „περὶ τῆς ματαιοπονίας ἐν τῷ δημοσιογραφείῳ, ἐν τῷ τυπογραφείῳ καὶ ἐν τῷ στοιχειοθετήῳ“. Ἡ πλήρης χαριτολογία καὶ πειστικωτάτη ἅμα ὁμιλία τοῦ ἡμετέρου Συνεργάτου δημοσιεύθησεται ἐν προσεχῇ τεύχει τοῦ καλλίστου περιοδικοῦ τοῦ Συλλόγου ἐκείνου, σύντομον δὲ ἀνακεφαλαίωσιν αὐτῆς, ἣν ὁ κ. Σκυλίσης ἐδημοσίευσεν διὰ τοῦ „Αἰῶνος“, καταχωρίζομεν καὶ ἡμεῖς χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τῆς „Κλειῶς“ θεωροῦντες τὰς „γραφικὰς προτάσεις“ ὡς καὶ πᾶσαν ἄλλην γραπτὴν τοῦ κ. Σκυλίσης χαριτολογίαν ἰδιαζόντως πᾶσιν ἐνδιαφερούσας.]

Ἄλλοι κατα διαφόρους καιρούς ἐπρότεινον τὴν κατάργησιν τῶν πνευμάτων καὶ τόνων· ἐγὼ δὲν συντάττομαι μετὰ τούτων, τούναντιον μάλιστα, ἐν τῇ ὁμιλίᾳ μου εἰς τὴν ἀθροῦσαν τοῦ Συλλόγου Παρνασσῶ, ἐξέφρασα, ὅτι θεωρῶ τὴν τήρησιν τοῦ ὀρθογραφικοῦ τῆς γλώσσης ὡς ἐπάναγκες, ἵνα οἱ ἐπερχόμενοι καθοδηγηθῶσιν εἰς ἀνάκτησιν τῆς ἀρχαίας προσωδίας. Ἀλλ' ἀπέδειξα ὅτι ἡ φιλὴ καὶ ἡ βαρεῖα, ἐπειδὴ, καὶ ἀν λείψωσι, μαρτυροῦνται ὑπὸ τῶν ἄλλων τόνων, τῶν διατηρουμένων, δύναται καὶ νὰ μὴ σημειῶνται· ἐξ οὗ θα ὠφελήθῃ τὰ μέγιστα ἡ τυπογραφικὴ καὶ προ πάντων ἡ εφημεριδογραφία, διότι αἱ κυψέλαι τῆς ἑλλ. στοιχειοθήκης θα ἠλαττοῦντο ἀπὸ 114 εἰς 54 μόνον· τοῦθ' ὅπερ πολὺ θα ἠύξανε τὴν ταχύτητα τῆς στοιχειοθεσίας.

Ἡ μεταρρίθμισις αὕτη οὐδὲν ἔχει το τολμηρὸν· ἀπορον μάλιστα εἶνε πῶς δὲν ἐδόθη μέχρι σήμερον προσοχὴ εἰς τὸ πρᾶγμα τοῦτο, τὸ ἀπλούστατον μὲν, εἰς δὲ τ' ἀποτελέσματα σπουδαιότατον τὴν ὠφέλειαν.

Δὲν προτείνω κατάργησιν, ἀλλ' ἀπλῆν ἄρσιν δύο σημείων τῆς γραφῆς ἐκ περισσοῦ τίθεμένων ἐν αὐτῇ, ἀφοῦ ὅτι θέλουσιν νὰ σημάνωσι τὰ σημεία ταῦτα σημαίνεται διὰ τε τῆς ἀπουσίας τῶν καὶ τῆς παρουσίας τῶν ἄλλων σημείων, τούτων διατηρουμένων ἐν τῇ θέσει τῶν. Το πρᾶγμα εἶνε ἀναντίρρητον. Πᾶσα ἀντίρρησις, ἀφ' ἐαυτῆς θα ἀνηρεῖτο ὡς αὐτόχρημα εθελοκάκος ἢ σχολαία.

„Ἐφ' ὅσον (λέγει ὁ Kühner ἐν τῇ αὐτοῦ Ἐκτενεῖ γραμματικῇ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης)*) ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα μόνον παρα γνήσιον Ἑλλήνων ὁμιλεῖτο, ἀνάγκη σημείων τονισμοῦ δὲν ὑπῆρχεν· ὁ ὀρθὸς τονισμὸς πάσης συλλαβῆς ἔζη ἐν τῇ αἰσθήσει παντός Ἑλλήνου· ὅτε ὁμοῦ ἡ γλῶσσα αὕτη διὰ τῶν Μακεδόνων μετεφουτεύθη καὶ εἰς ξένους καὶ βαρβάρους λαούς, κατα φυσικὴν συνέπειαν ἡ γνήσια ἑλληνικὴ προφορὰ καὶ ὁ γνήσιος τονισμὸς πολλαχῶς ἐξεφυλισθῆσαν· καὶ παντοίας ὑπέστησαν διαφθοράς. Πρὸς θεραπείαν τοῦ κακοῦ τούτου, Ἀριστοφάνης ὁ Βυζάντιος, εἰς τῶν περιφημοτάτων ἀλεξανδρινῶν γραμματικῶν, λέγεται ὡς ἐπινοήσας τὰ σημεία δι' ὧν ἐπαγιώθη καὶ ἀπὸ ἀλλαγῆς τῆς αὐθαιρέσιος ὁ τῶν λέξεων τονισμὸς διὰ τινῶν γενικῶν κανόνων, οὓς αὐτὸς συνέταξεν. Ἀλλὰ τὸ κυριώτατον ἔργον περὶ τὴν διδασκαλίαν τῶν τόνων οφείλεται εἰς τὸν μαθητὴν αὐτοῦ, τὸν περὶ οὐκ ἀσφάτου ἀλεξανδρινὸν κριτικόν, Ἀρίσταρχον τὸν ἐκ Σαμοθράκης, περὶ το ἔτος 150 πρὸ Χριστοῦ. Οὗτος πρῶτος εἰς τὰ κείμενα τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθέντων συγγραμμάτων, ἐπικῶν, τραγικῶν, κωμικῶν τε καὶ λυρικῶν, ἐφωδίασε τὰς λέξεις διὰ σημείων τονισμοῦ, καὶ ἐθήκε τὰς βάσεις ἐπιστημονικῆς περὶ τόνων διδασκαλίας.“

Βλέπομεν λοιπόν, ὅτι χάριν τῶν ξένων ἢ τῶν βαρβάρων

λαῶν προσετέθησαν τὰ σημεία τοῦ τονισμοῦ εἰς τὰ ἑλληνικὰ γράμματα, τὰ μέχρι τοῦ δευτέρου αἰῶνος π. Χ. ἀτόνιστα· ἔκτοτε δὲ οἱ ἀντιγραφεῖς, καὶ ἐν γένει πάντες οἱ γράφοντες, δὲν ἐλείψαν τοῦ νὰ ἐπισημειώσιν τοὺς τόνους καὶ τὰ πνεύματα εἰς πᾶν ὅ,τι ἐξεδόθη ἀκολουθῶς καὶ διὰ τῆς τυπογραφίας.

Ἀλλὰ καιρὸς νὰ ἐρωτηθῶμεν ὑπο τοῦ παρόντος αἰῶνος, ὡς αἰῶνος προόδου καὶ παντοίων, μεγάλων μετὰ μικρῶν, ἐφευρέσεων ἢ βελτιώσεων. — Σεῖς οἱ νεώτεροι Ἑλληνες καλῶς μὲν ἐφυλάξατε καὶ τόνους καὶ πνεύματα καὶ διφθόγους μέχρι τοῦ νῦν, ἀλλὰ τοῦτο μόνον ἕως σήμερον δὲν ἐσκέφθητε, καίτοι ἀπλούστατον· τὰ πνεύματα πόσα εἶναι; — Δύο. — Δὲν ἀναγνωρίζετε περισσότερα; — Ὅχι. — Τα δύο ταῦτα πῶς ονομάζονται; — Δασεῖα καὶ φιλῆ, καθὼς ἀνεκαθεν. — Καὶ ποῦ τίθεσθε τὴν δασεῖαν; — Ὅπου ἀρκτικὸν φωνῆν δασέως προφερόμενον. — Καίτοι δὲν το προφέρετε οὕτως, ἀλλὰ φιλῶς· ἔστω. Ποῦ δὲ τίθεσθε τὴν φιλῆν; — Ὅπου τὸ ἀρκτικὸν φωνῆν δὲν δασύνεται. — Ἀλλὰ τί πάσχει; — Προφέρεται φιλῶς, δηλαδὴ ἀνευ δασεῖας. — Παράδοξον! καὶ δὲν ἀρκεῖ το νὰ μὴ φέρῃ δασεῖαν τὸ φιλῶς προφερόμενον ἀρκτικὸν φωνῆν, ὅπως βλέπετε· ὅτι εἶνε φίλον, ἀλλὰ σὰς φαίνεται ἐπάναγκες καὶ ἡ προσθήκη τοῦ σημείου ὑπερ ονομάζεται φιλῆ; Φέρει τὸ ἀρκτικὸν φωνῆν δασεῖαν ἢ δὲν φέρει; Ἀν φέρῃ, εἶνε δασύ· ἀν δὲν φέρῃ, τί ἄλλο δύναται νὰ ἦνε εἰμὴ φίλον φύσει; Τί δηλοῖ ἡ λέξις φιλῶς; Συμβουλευθῆτε τοὺς συγγραφεῖς ἢ το προχειρότερον τοὺς λεξικογράφους. Φίλος λέγεται ὁ μὴ ἔχων κόμην, ὁ ἀτριχος, ὁ ἵππος χωρὶς ἐπίπτιον, ὁ στρατιώτης ὁ μὴ ἔχων ὄπλον, ὁ μὴ φορῶν περικεφαλαίαν. Ἐν γένει, φίλος σημαίνει τὸ ἀνευ, τὸ χωρὶς. Ἐπομένως καιρὸς καὶ σεῖς νὰ φιλώσετε τῶν ἀκαυθῶν τὰς κινάρας, ὡς λέγει ὁ Ἀθήναιος.

Καὶ ὄντως, καιρὸς ν' ἀφαιρέσωμεν τὴν περικεφαλαίαν ἐκείνην ἀπὸ τῆς κούτρας τῶν φιλῶν φωνηέντων, καὶ νὰ τ' ἀφίσωμεν ἀληθῶς φίλα, καθὼς θέλουσιν. Αὐτὰ το θέλουσιν· ἕκαστον τῶν φιλῶν φωνηέντων κράζει εἰς πάντα γράφοντα· Θέλω νὰ εἶμαι φίλον! δηλαδὴ, θέλω νὰ εἶμαι βάζο! κουτρούλικα θέλω νὰ εἶμαι! τίποτε νὰ μὴ φορῶ. Τί βάλεις αὐτὴν τὴν περροῦκα ἐπάνω εἰς τὸ κεφάλι μου; Δὲν μοῦ χρησιμεύει εἰς τίποτε. Ἔως πότε δὲν θα το ἐνοεῖς! Ρίψε πλέον εἰς τὰς ἀκαλήφας τὴν μέλαιναν ἰδικὴν μου φενάκην, καὶ ἰδοῦ, σεβασθῆτι τὴν ξανθὴν ἐκείνην τῶν δασυνομένων, ἀφοῦ τὴν θέλουσιν αὐτὰ, ὅπως ἐκ ταύτης χαρακτηρίζονται εἰς σὰς τοὺς μεταγενεστέρους Ἑλληνας, τοὺς ὄχι βαρβάρους· ἐμε χαρακτηρίζει ἀπλῆ καὶ μόνη ἡ φιλότης μου.

Μεταβαίνομεν εἰς τοὺς τόνους. Ἐχομεν τρεῖς, οἷσιαν, βαρεῖαν καὶ περισπωμένην. Τὴν βαρεῖαν καίλω βαρέως, τὴν οἷσιαν δὲ καὶ τὴν περισπωμένην σέβομαι, ὡς ἐσεβάσθην καὶ τὴν δασεῖαν.

Καθὼς ἐν τοῖς πνεύμασι τηροῦντες τὴν δασεῖαν μόνην, δὲν χάνομεν τὸν τόπον τῆς φιλῆς, ἀλλὰ μάλιστα χαρακτηρίζομεν αὐτὴν ἐκ τῆς ἀπουσίας τῆς δασεῖας, οὕτως καὶ ἐν τοῖς τόνουσι, τηροῦντες τὴν οἷσιαν καὶ τὴν περισπωμένην δὲν χάνομεν τὸν τόπον τῆς βαρεῖας, ἀλλὰ χαρακτηρίζομεν αὐτὴν ἐκ τῆς ἀπουσίας τῆς οἷσιαν ἢ τῆς περισπωμένης. Ἡ βαρεῖα ὅταν λείψῃ θὰ ἦνε μάλιστα αὐταγαγελοτέρα τῆς φιλῆς. — Διατί; — Διότι τὸ μὲν ἀρκτικὸν φωνῆν πάσης λέξεως δέχεται δασύτητα ἢ φιλότητα, ἡ δὲ τελικὴ πάσης λέξεως συλ-

λαβὴ ἀείποτε βαρυτονεῖται, ἀν ἡ παραλήγουσα ἢ ἡ προπαραλήγουσα δὲν φέρωσι κανένα τόνον, ἢ περισπᾶται, ὅταν ἀπαιτῆται περισπωμένη. Δὲν εἶνε, δὲν εἶνε δὲ προφανεστάτη ἢ ματαιοσπουδία τῆς βαρυτονίας ἰδίως εἰς τὰ βαρυτονούμενα μονοσύλλαβα, τὸν, τὴν, τὸ τους, τὰς, τὰ; τὰς προθέσεις συν,

Ταῦτα καὶ ἄλλα ἐλάλησα ἐν τῷ Παρνασσῶ διαποιήλας αὐτὰ ἵνα μὴ φανῶσι ξηρὰ ἔλως ὑπο τοῦ καλοῦ ἀκροατηρίου μου, καθὼς γραμματικά· ἐν τέλει δὲ προσέθεσα. — Θα ἐκπλαγήτε· ἦλθεν ἡ στιγμή. Μεθ' ὅσα ἀφηγηθῆναι καὶ ἐξήγησα, τολμῶ νὰ προβῶ εἰς κανόνας νέους ἐν τῇ γραμμα-

ΑΙ ΑΔΕΛΦΑΙ.

Κατὰ τὴν εἰαγογραφίαν τοῦ Αὐγούστου φόν Κόουλιπαχ.

με, πρὸς, πρό; τοὺς συνδέσμοις μὲν, δὲ, καί; τὰ ἐπιρρήματα, δὲν, πλὴν, ναί, μὴ, γάρ; τὰ μόρια θα, νὰ κτλ. κτλ. καθὼς καὶ πλείστας μονοσύλλαβους καὶ βυρυτονούμενας ἄλλας λέξεις; Δι' ἀγάπην Θεοῦ! εἰς τὰ παιδιά ὅταν δίδωμεν νὰ συλλαβίσωσι, βα, βε, βη, βο, βου, μήπως σημειοῦμεν ἐπὶ τούτων τόνους; Ἀνάγκη ὅρα νὰ τὰ βαρύνωμεν; Ἀλλὰ μὴ βλέποντα αὐτὰ βαρυτονούμενα, μήπως τὰ παιδιά δὲν τὰ προφέρουν ὡς πρέπει νὰ προφέρονταί; Δύνανται ἄλλως πῶς εἰμὴ νὰ τὰ βαρυτονώσιν;

ΚΛΕΙΩ. ΤΟΜΟΣ Β.

τιχῇ· ὅτι. — Α'. Πᾶν φωνῆν ἐν ἀρχῇ λέξεως, εἰ μὴ φέρῃ δασεῖαν, εἶνε φύσει φίλον, καθὼς φίλον δασεῖας (ταῦτο εἰπεῖν καθὼς ἀνευ δασεῖας, καὶ ἐν ἄλλοις λόγοις, ἀνευ κόμης, περρούκας ἢ σκούφου). — Β'. Πᾶσα λέξις μὴδὲν φέρουσα τόνον ἐπὶ τῆς ληγούσης, παραληγούσης ἢ προπαραληγούσης, βαρυτονεῖται προφερομένη· προ κόμματος δὲ ἡ τελείας στιγμῆς ἢ ἐγκλιτικῆς μόριου γραφομένη οὔζυνηται.

Κλίνω τὴν κεφαλὴν καὶ φιλῶ τὰς χεῖρας τῶν παρ' ἡμῶν ἐριτίμων γραμματολόγων, ἀλλὰ τὸ προφανές τῆς ὀρθότητος

*) Μέρος Α', τεχνολογικόν· σελ. 245.

ΠΕΡΙ ΕΝΑΕΡΙΩΝ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ.

(συνέχεια).

Ἄλλα καὶ ἂν ἐπιτύχῃσι πάντα τὰ μέλλοντα σχέδια πρὸς διοργανώσιν κανονικῆς ταχυδρομικῆς διὰ περιστερῶν συγκοινωνίας, τὸ κέρδος διὰ τὴν ἀνθρωπότητα δὴ ἦνε πάντοτε περιορισμένον εἰς μόνην τὴν ταχεῖαν διαβίβασιν ὀλιγίστων ἀντικειμένων, ἧτοι λέξεων μόνον, δικαίως λοιπὸν τείνει ἀπὸ τινος σύμπατος ὁ πεπολιτισμένος κόσμος τὴν προσοχὴν του πρὸς ἕν ἄλλο μεταφορικὸν τοῦ μέλλοντος μέσον, ἧτοι τὸ ἀεροπόρον, τὸ ὁποῖον ὑπόσχεται, μετὰ πιθανότητος τουλάχιστον, πλεῖον τῆς περιστερᾶς.

Ἐν ἔτει 1874, μικρὸν πρὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ διεθνoῦς ταχυδρομικοῦ συνδέσμου ὁ διευθυντὴς τῶν αυτοκρατορικῶν τῆς Γερμανίας ταχυδρομειῶν, διδάκτωρ Στέφανος, ἐν τινι λόγῳ του „περὶ παγκοσμίων ταχυδρομειῶν καὶ ἀεροπορίας“ ἐξέθηκε τὴν κατάστασιν τῆς τελευταίας, ἐνδιατρίψας δὲ πρὸ πάντων εἰς τὸ ζήτημα περὶ τῆς πιθανῆς χρησιμοποίησεως τοῦ ἀεροπόρου εἰς ταχυδρομικοὺς σκοποὺς, ἔδωκεν ἀφορμὴν νὰ κινήθῃ ἐκ νέου καὶ ἐν Γερμανίᾳ τὸ ἐνδιαφέρον περὶ τοῦ μεταφορικοῦ τούτου μέσου τῶν μελλουσῶν γενεῶν.

Τὸ πρῶτον ἀποτέλεσμα τοῦ λόγου τούτου ἦτον, ὅτι ἐντὸς σμικροῦ τὰ κυβερνητικὰ γράφεα ἐπολιορκήθησαν ὑπὸ ἐφευρετῶν προταινάντων διάφορα καὶ παντοῖα σχέδια, τὰ ὁποῖα οὐδόλως βέβαια ἔβλαψαν τὸ περὶ ἀεροπλοίας ζήτημα, ἀπειναντίας μάλιστα συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ διευκρινισθῇ καὶ ἐπιστημονικῶς ὡς ἀποδείχθη, ὅτι ἡ εἰς μεταφορικοὺς καὶ ταχυδρομικοὺς σκοποὺς χρησιμοποίησις τοῦ ἀεροπόρου ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς λύσεως τοῦ περὶ πηδαλιουχίσεως αὐτοῦ προβλήματος, καὶ ὅτι πάλιν ἡ λύσις αὕτη δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ μόνον διὰ τῆς ἐφευρέσεως ἰσχυροτάτης καὶ ἐν ταῦτάῳ ἐλαφροτάτης δυναμικῆς μηχανῆς.

Κατὰ τὰς τελευταίας εἰδήσεις περὶ τῶν κατὰ τὴν ἀεροπλοίαν προέδων φαίνεται, ὅτι εἰς τοὺς Γάλλους ἐναπόκειται ἡ ὀριστικὴ λύσις τῶν σπουδαιωτάτων τούτων προβλημάτων, καὶ ὅτι χάρις εἰς τὸ ἀκαταπαύστως καὶ μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας ἐπαναλαμβάνόμενα πειράματά των δὲν ἀπέχει πλέον πολὺ ἀπ' ἡμῶν ὁ χρόνος, καθ' ὃν οἱ αἰθέριοι ὠκεανοὶ δὴ διασχίζονται ὑπὸ ἐναερίων ταχυδρομικῶν καὶ μεταφορικῶν σκαφῶν.

Ὅπως οἱ πρῶτοι ἐπὶ τῆς γῆς ἄνθρωποι τὴν θάλασσαν, οὕτω καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν ἐνόμιζον τὴν ἀτμοσφῆραν ὡς τὸ τελευταῖον καὶ ἀνυπέβαστον ὄριον τῆς κινήσεως τῶν σωμάτων, ἕως οὗ οἱ ἀδελφοὶ Μογγολφιέρου διὰ τῶν στοιχειωδῶν ἀεροπλοικῶν πειραμάτων των ἀπέδειξαν τῇ 5. Ἰουνίου 1783, ὅτι ὑπάρχει καὶ μέσον τι, τῇ βοήθειᾳ τοῦ ὁποῖου ὁ ἄνθρωπος δὴ ἠδύνατο νὰ διασχίῃ ἀνωδύνως τὸν ἀέρα. Καὶ εἶχον μὲν ὑποθέσει παρόμοια εἰς ἔτι παλαιότερους χρόνους ἄλλοι ἔξοχοι νόες, ὡς ὁ Λεονάρδος Βίντσιος, ἀργότερον δὲ ὁ ἰησοῦιτης Φραγκίσκος Σάνας ἐν τινι συγγράμματι του, δημοσιουθέντι τῷ 1670, ἀπέδειξε πῶς, μετὰ τὴν ἐφεύρεσιν τῆς ἀεραντλίας, δύναται τις ν' αἰωρηθῇ εἰς τὸν αἰθέρα τῇ βοήθειᾳ δοχείων ἐλαφρῶν καὶ κενῶν, ἀλλ' ἐν τῇ ἄλλως ὀρθῇ θεωρίᾳ του εἶχε λησμονήσῃ ὅλως

διόλου ὅτι ὑπάρχει καὶ ἐξωτερικὴ τοῦ ἀέρος πίεσις. Περὶ πασῶν τῶν θεωριῶν τούτων καὶ περὶ τῶν διαφορῶν κατὰ καιροὺς γενομένων δοκιμῶν πρὸς ἐφεύρεσιν τελείου ἀεροπόρου, ἔ τοὐλάχιστον δυναμένου ν' ἀναποκριθῇ εἰς τινος τῶν σὺν τῷ πολιτισμῷ ἀναπτυσσομένων κοινωνικῶν ἀπαιτήσεων ἐγράψαμεν ἄλλοτε διὰ μακρῶν ἐν τοῖς ὑπ' ἀριθμ. 32 καὶ 33 τεύχεσι τῆς „Κλειούς“.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Cavendish ἐν ἔτει 1776 γενομένη ἀνακάλυψις τοῦ ὑδρογόνου, τοῦ ἐλαφροτέρου τῶν ἀεριομόρφων στοιχείων, τὸ κατ' ἀρχὰς δὲν προεβίβασε τὴν προσοχὴν τῶν ἀσχολουμένων εἰς τὰ τῆς ἀεροπορίας, ἀπ' οὗ ὀλίγα ἔτη βραδύτερον ὁ πᾶτερ Βαρθολομαῖος Λαυρέντιος Γουζμάννος εἰς τὰ πειράματά του πάλιν μετεχειρίσθη θερμὴν ἀέρα, ἀλλ' οὐχὶ ὑδρογόνον. Κατεσκεύασε μέγαν κλάδον ἐπεστρωμένον διὰ χάρτου, κάτωθεν δὲ τοῦ εὐρέος στομίου του ἤγαγε πυρᾶν, ἡ ὁποία ἐθέρμανε τὸν ἐντὸς τοῦ κλάδου ἀέρα καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐλαφρότερον τῶν περιῆ ἀτμοσφαιρικῶν στρωμάτων. Τῇ 8. Αὐγούστου 1769 ἀνήλθεν ὁ ἐφευρέτης οὗτος εἰς τὰ ὕψη ἐν Λισσαβῶνι ἔμπροσθεν τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας καὶ μεγάλου πλήθους λαοῦ, ἀλλὰ τὸ ἀεροπόρον του παρεσβήθη ὑπὸ τοῦ ρεύματος τοῦ ἀέρος κατὰ τινος προεκβολῆς τῆς στέγης τοῦ παρακειμένου παλατιοῦ καὶ ἀνετράπη καταρρίφθη ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὸν τολμητῆαν ἀββᾶν. Ἡ ἀτυχὴς αὕτη ἐκβάσις τοῦ πειράματος, οἱ ἀτομικοὶ τοῦ ἐπιχειρήσαντος αὐτὸ ἐχθροὶ καὶ αἱ ὄλως ἀκριτοὶ καὶ ἀνόητοι ἀπόπειραι εὐφαντάτων τινῶν ψευδοεφευρετῶν πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς ἰδέας τοῦ Γουζμάννου ἐπὶ τερατωδῶν σχεδίων, κατέστησαν τὴν ὅλην ὑπόθεσιν γελοίαν μᾶλλον παρὰ ἀξίαν μελέτης. Ὡς ἐκ τούτου ὅλως καινοφανὲς ἐθεωρήθη τὸ πείραμα τῶν ἀδελφῶν Μογγολφιέρων, τὸ ὁποῖον ὡς ἐκ τῆς ἐπιτυχίας του καὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν διεξήχθη, οὐχὶ ἀδίκως νομίζεται ὡς ἡ πρώτη ἀρχὴ τῆς ἀεροπλοίας.

Ὁ Στέφανος καὶ ὁ Ἰωσήφ Μογγολφιέροι, υἱοὶ πλουσίου χαρτοποιοῦ ἐν Ἄνωναῦ, ἠσχολοῦντο κατὰ τὰς φυσικὰς μελέτας των καὶ περὶ τὴν λύσιν τοῦ ζητημένου τῆς ἀεροπλοίας, μετὰ πολλὰ δὲ πειράματα ἐν σμικρῷ, διεκέρυσαν δημοσίᾳ, ὅτι ἐμμελον τῇ 5. Ἰουνίου 1783 νὰ ἐπιχειρήσῃσι καὶ μίαν μεγαλειτέραν δοκιμὴν. Τὸ ὑπ' αὐτῶν κατασκευασθὲν μέγα ἀεροπόρον εἶχε σχῆμα σφαιροειδὲς καὶ συνίστατο ἐξ ὑφάσματος, ἐπεστρωμένου ἔσωθεν διὰ χάρτου. Στηριζόμενοι ἐπὶ τῶν μέχρις ἐκείνης τῆς στιγμῆς γενομένων πειραμάτων των, οἱ ἐφευρέται παρεδέχθησαν ὅτι διὰ τοῦ καπνοῦ ἠδύνατο τὸ μηχανήμα των ν' ἀρθῇ εἰς τὰ ὕψη, ὡς καυστικὴν δὲ ὕλην μετεχειρίσθησαν ἄχυρον καὶ ἔριον. Διὰ τῆς θερμάνσεως τοῦ ἐν τῷ ἀεροπόρῳ εὐρισκομένου ἀέρος διωκτικῶν τούτου καὶ ἤρχισεν ἐν μέσῳ τῶν ζητωκραυγῶν τοῦ παρισταμένου λαοῦ ν' ἀνέρχεται μεγαλοπρεπῶς μέχρις ὕψους 300 μέτρων. Βαδμηδὸν ὁ ἀήρ ἐψυχράθη πάλιν καὶ τὸ μηχανήμα κατ᾿ἄνω ἐντὸς 10 λεπτῶν ἀνευ βλάβης τινὸς ἐπὶ τῆς γῆς εἰς τινὰ πηλοσφαιρῶν ἄμπελον.

(ἔπεται συνέχεια.)

πρὸς τοὺς νέους τῆς „Κλειούς“ συνδρομητὰς ἐπαναλαμβάνομεν λέγοντες, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ ἐκδοσις τοῦ ἡμετέρου φύλλου κατὰ τὸ Β' ἔτος ἤρχισεν ἐκπροδόμεως, διὸ τούτο καὶ ἡ ἐκδοσις τῶν καθ' ἕκαστα τευχῶν δὴ γίνεται ἐπὶ τινι εἰσέτι χρόνον βραδύτερον τῆς ὀρισμένης ἡμερομηνίας.

κ. Τ. Π. Κ. εἰς Ἀλεξανδρόψοχα. Τακτικῶς ἀποστέλλονται, ἀποροῦμεν δὲ πῶς δὲν τὰ λαμβάνετε. — κ. κ. Δ. Π. υἱοῦς, εἰς Γιοῦργεβον. Ἐλήφθησαν καὶ Σᾶς εὐχαριστοῦμεν. Εἰς Ἀργοστῆλιον δ' ἐπίσης τακτι-

κῶς ἀποστέλλονται. — κ. Δ. Χ. εἰς Πύργον. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν. — Βιβλ. Κ. Παν. εἰς Κωνσπολιν. Θὰ λάβητε τὰ αἰτηθέντα παρὰ τοῦ αὐτοῦ ἐπιστάτου μας. — κ. Ζ. Α. Ζ. εἰς Βιτόλια. Ἐλήφθησαν καὶ ἐν πρώτῃ εὐκαιρίᾳ δὴ Σᾶς μεταδώσωμεν πληροφορίας. — κ. Ζ. Δ. Σ. εἰς Θεσσαλονίκην. Προσεχῶς δὴ Σᾶς ἀπαντήσωμεν δι' ἐπιστολῆς. — κ. Ν. Ζ. εἰς Ἀδριανούπολιν. Ἐκρούσαμεν μὲν ὅτι διατρίβει ἐνταῦθα, ἀλλὰ δὲν συνεδέσαμεν μέχρι τούδε σχέσεις.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. — Ἀποθνήσκοντες ἀστέρες. — Αἱ γυναῖκες τῆς Ἰαπωνίας (μετὰ ὀκτῶ εἰκόνων) ὑπὸ Ἐθνογράφου. — Ἡ Ἐπῆλις (Διήγημα — συνέχεια). — Εἰς ξένην. Ποίημα ὑπὸ Ἰωάννου Πολέμη. — Γραφικαὶ προτάσεις ὑπὸ Ἰ. Ἰσιδωρίδου Σουλίσση. — Ἰδιώματα μεγάλων μουσοργῶν. — Πανακοδόκη, ἧτοι ἐρμηνεῖα τῶν εἰκόνων. — Πουκίλα. (Τὸ ἐξαγωγικὸν καὶ εἰσαγωγικὸν τῆς Ἀγγλίας ἐμπόριον. — Ἡ βασιλικὴ ἐν Βερολίῳ βιβλιοθήκη. — Τὸ μέγιστον ἀστεροσκοπεῖον. — Καινοφανὴς τυπογραφικὴ μηχανή. — Ὁ Γκουῦνὸς καὶ ὁ Πάπας. — Τὸ περὶ Ἑλλάδος ἔργον τοῦ Ἐγγελ.) — Περὶ ἐναερίων ταχυδρομειῶν (συνέχεια). — Μικρὰ Ἀλληλογραφία.

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ. Ἡ Σοφία, κατὰ τὴν εἰκόνα τοῦ Ἐρμ. Κασουλμπᾶχ (ἐν σελ. 321). — Ὁκτὼ εἰκόνες ἰαπωνίδων (ἐν σελ. 323—325). — Αἱ ἀδελφαί, κατὰ τὴν ἔλαιογραφίαν τοῦ Αὐγούστου Κασουλμπᾶχ (ἐν σελ. 329).

Ἐκδότης Π. Α. ΖΥΓΟΥΡΗΣ.

Τύποις Βάρ & Hermann, ἐν Λειψίῳ. — Χάρτες ἐκ τῆς Neue Papiermanufaktur ἐν Στρασβούργῳ. — Μελάνη Frey & Souling, ἐν Λειψίῳ.